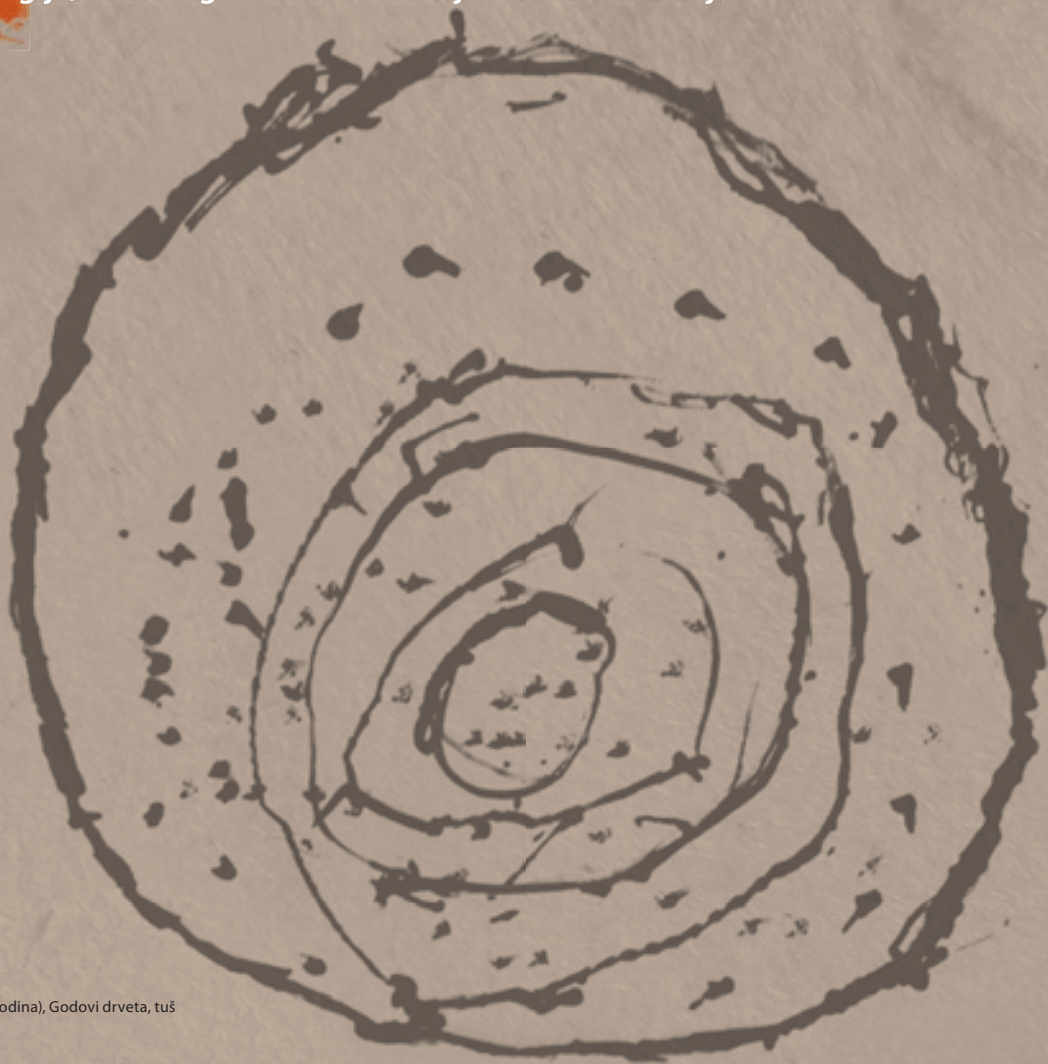

Od drveta do papira - od papira do drveta

Slavica Komar i Nevenka Čučković, odgajateljice
Mirela Medved, pedagoginja
Dječji Vrtić Vladimira Nazora, Zagreb

Provedba sadržaja i aktivnosti održivog razvoja danas su nezaobilazan dio kurikuluma svake odgojno-obrazovne ustanove. Očuvanje okoliša ovisi ponajprije o čovjeku i njegovom odnosu prema prirodi – stoga je ekološki usmjeren odgoj djece, kao i stjecanje znanja, iskustava i vještina na području ekologije, bitan segment obrazovanja za održiv razvoj.

Ivano P. (6,5 godina), Godovi drveta, tuš

Aktivnim odnosom prema prirodi, bavljenjem ekološkim temama i istraživanjem okoliša, odgajatelji značajno mogu utjecati na razvoj pozitivnih emocija i stavova djece i njihovih roditelja o konceptu održivosti. U našem vrtiću veliku pozornost posvećujemo temama i aktivnostima koje utječu na ekološki način ponašanja i življenja, kako u vrtiću tako i u lokalnoj zajednici. Tijekom prošle pedagoške godine starija skupina Zečići bavila se ekološkim projektom 'Od drveta do papira – od papira do drveta'. Poticaj za razvoj projekta bila su pitanja djece: 'Zašto lišće žuti i pada s drveća?; Kako drveće pije vodu?; Kako se drvo hrani?; Tko živi u drveću?; Kako se od drveća može dobiti papir?' Dječja znatiželja potaknula nas je na proučavanje drveća. Željeli smo omogućiti djeci da kroz neposredno iskustvo i istraživanje razvijaju ekološku osjetljivost, a naglasak smo stavili na značaj drveća i šuma za naš život.

S radom na projektu započeli smo stvaranjem poticajne prostorno-materijalne sredine u našoj sobi dnevnog boravka i na hodniku. U suradnji s roditeljima obogatili smo centar početnog čitanja i pisanja. Prikupili smo pisane materijale (časopise, slikovne materijale, enciklopedije prirode, druge educa-

Sadnja stabla u našem dvorištu

Posjet Šumskom vrtu i arboretumu

tivne časopise) koje smo svakodnevno proučavali, listali, čitali i razgovarali o vrstama drveća, šumama, stanovnicima šuma, rastu drveća i sl. Izradili smo različite slagalice, *memory*, slovarice, brojevne slike i sl., tako da su djeca bavili se temom usvajala i predvještine čitanja i pisanja. Pritom su svakodnevno imala priliku bilježiti svoja zapažanja. Formirali smo centar istraživanja prirode u koji smo smjestili prirodne materijale (kora drveća, grane, lišće, obluci, obrađeno i neobrađeno drvo, presjeci debla s vidljivim godovima). Djeca su svakodnevno proučavala koru stabala, tvrdoću drveta, boju drveća u jesen, a u likovnom centru različitim tehnikama bilježila su svoja zapažanja. Od prirodnih materijala izradili smo interaktivni plakat kojeg su djeca kontinuirano nadopunjavala novim sadržajima. Odvajali smo i prikupljali stari papir kojeg smo zajedno s djecom reciklirali. Od recikliranog papira djeca su izrađivala pozivnice, čestitke i stvarala nove slike. U hodniku smo formirali eko-centar. Posijali smo i posadili različite biljke. Djeca su svakodnevno brinula o biljkama te pratila rast i bilježila promjene. Svakodnevno smo dolazili do novih zaključaka o životu drveća, a svoja zapažanja djeca

istražujemo i stvaramo

su dijelila s odgajateljima. Izradili smo eko-letak kojeg su djeca dijelila stanovnicima Folnegovičevog naselja, s ciljem da naše susjede podsjetimo kako svatko od nas može učiniti nešto za okoliš. Na ovaj način djeca su imala priliku stjecati interpersonalne i građanske kompetencije, razvijati svijest o ekološkim pitanjima i razvijati poduzetništvo.

Naučili smo:

Papir nije smeće, punite plavi spremnik papиром.

Ne bacaj smeće na pod.

Manje vozi auto, više bicikl.

Ne trgaj grane i lišće.

Sadimo više cvijeća i drveća.

Pod krošnjom mladog stabla

U proljeće, boravak u Gradu mladih omogućio je djeci iskustveni doživljaj šume sa svim njezinim mirisima i bojama. Djeca su uočila kako u šumi nije vruće, a u našem vrtičkom dvorištu itekako jest. Poželjela su da naš vrtić obogatimo novim drvećem, što smo uz pomoć roditelja i uspjeli učiniti. Odlučili smo posjetiti šumski vrt i arboretum i upoznati raznovrsno drveće i biljke, te na kraju odabrati jedno stablo koje ćemo u vrtiću posaditi. Uz pomoć roditelja i prodajom starog papira prikupili smo dovoljno novca za kupnju stabla. Odabrali smo jedno široko razgranato krošnje kako bismo ljeti imali što više hladu. Uz pomoć domara posadili smo ga u naše vrtičko dvorište, a budući da je bilo mlado, o njemu smo se svakodnevno morali brinuti. Na kraju smo smislili i svoju pjesmu o stablu:

Stablo je kuća za bube i ptice
i razne male životinje.

Stablo nas štiti od sunca i kiše,
dok je drveća, lakše se diše.

Zato je dobro znati –

Šume treba čuvati!

Na kraju pedagoške godine u mnogim segmentima našeg rada bio je vidljiv predan rad na stvaranju poticajnog ozračja za razvoj ekološke osjetljivosti. Potaknuli smo aktivno učenje djece o prirodi i o važnosti njezinog očuvanja.

Proučavajući drveće, kroz neposredno iskustvo, istraživanje, igru i učenje djeca su usvojila brojne informacije o važnosti šuma i drveća za naš život, spoznala iskoristivost drveta u ljudskoj svakodnevici te usvojila osnove ekologije. Naučila su percipirati biljke kao živa bića te brinuti o njima. Usmjerenjem prema postizanju zajedničkog cilja među djecom je stvoren duh zajedništva i suradnje. Potaknuli smo roditelje cijelog vrtića na brigu o otpadu (prikupljanje starog papira, plastike, baterija), kao i stanovnike našeg naselja. Na kraju smo pripremili izložbu na kojoj smo prezentirali svoj projekt u suradnji s Dječjom knjižnicom Ivane Brlić-Mažuranić povodom Dana Peščenice.

Neke od izjava djece nakon završenog projekta:

Čovjek koji čuva šumu zove se šumčuvar.

Da nema drveća, ne bismo mogli disati. Kad je sunce jako, sakriješ se ispod drveća.

Šuma nas štiti od sunca.

Kad se u šumi stablo razboli, treba ga odrezati da se drugo drveće ne razboli. Sviđa mi se rasadnik – tamo žive male bebe od drveća.

Treba nam još jedno stablo, da naše nije samo.

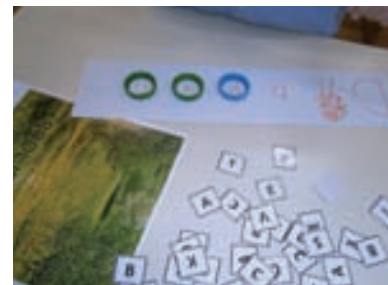
Proučavali smo biljke, drveće, bilježili svoja znanja i zapažanja

Djeca u akciji – dijeljenje letka stanovnicima Folke

Proučavanje drveta, kore i plodova

Likovne aktivnosti djece